

نووسنی: ڤینوس فائق
venusfaiq@yahoo.co.uk

بیری نەتەوھىي

بەم دوايىيە باس و خواسىكى زۆر سەبارەت بە بىرى نەتەوھىي و دژايىتى كردىنى لە ئازادايدا ، ئەوانەشى دژى بىرى نەتەوھىي ئەوھستنەوە خۇيان ھەلگرى بىرى نەتەوھىين ، بەتايمەت كە باس دىتە سەر باسى بىرى نەتەوھىي كوردى ، بەتايمەت لەلايەن ھەلگرانى بىرى نەتەوھىي عەرەبىيەوە ، لەو كاتەدا كە دەبۇو ئەوان يەكمەن كەس بن رىز بۇ ئەو بىرە دانىن لە ھەركۈيىك بىت لەسەر رۇوى زەمين ، چونكە كەسيك ھەلگرى بىرىك بىت ئەبىت رىزى بۇ ھەمان بىر ھەبىت لە بەرامبەرەكەيدا .

بە باوهەرى من بىرى نەتەوھىي كراسىك نىيە لەبەر بکريت و كە كۆن بۇو فېرى بدرىت ، يان خواردەمەنييەك نىيە بۆگەن بكتا ، بەلكە بىرى نەتەوھىي يەكىكە لەو فەلسەفانەي بە درىزاىي مىژۇو نەشۇنما ئەكتا ، بەلام ئەو بىرە كاتىك ئەبىتە شتىكى نەويسىتراو كە لە سنۇورى خۇي دەرچىت و بىتە ئامرازىك بۇ دژايىتى كردىنى نەتەوھىيەكى تر ، يان بگاتە سنۇورى توندرەھوی و رەتكىرنەوھى ئەويتىر ، چونكە من بۆخۆم ئەگەر ھەلگرى بىرىكى نەتەوھىي بىم بىنگومان ئەخوازم ئەوى بەرامبەرم رىزى ھەبىت بۇ نەتەوھەكەم ، كاتىكىش ئەتوانم سۆزى بەرامبەرەكەم بەلای خۆما راكىش كاتى رىزىم ھەبىت بۇ نەتەوھەكەى بەرامبەرم ، بەلام ئەگەر رىزىم نەبۇو بۇ نەتەوھەكەى بەرامبەرم ئەوا ناكريت لە بەرامبەرەكەم چاودەرىي رىز بکەم ، بەھەمان شىۋەش ھەمان شت لەگەل ھەلگرانى بىرى نەتەوھىي عەرەبى و ھەموو ھەلگرانى بىرى نەتەوھىي غەيرە كوردى وەك تورك و فارس ، ئەوانەي ھەميشە و بەدرىزاىي مىژۇو نەتەوھەكەى خۇيان خستوتە سەرروو ھەمۇو نەتەوھەكانى ترەوە بەتايمەت نەتەوھى كورد ، بەواتايەكى تر ھەميشە نەتەوھى كوردىيان لە پەرأويزىدا داناوه ، ئەوھەش وايكردووھ نەتەوھى كورد ھېچ كاتىك ھېچ ھەست و سۆزىكى نەبىت بەرامبەر ئەو نەتەوانە ، چونكە بە درىزاىي مىژۇو پەيوەندى داگىرەكەر و ژىرەدەستە بەستۈونىيەتەوھ .. ئەوھەش بۇوەتە ھۆى ئەوھى ئەو مەللانىيە قوولڭاتەوە كە ئىستا بەدەستىيەوھ ئەنالىنин و ئەوھەتاش بە روونى و ئاشكرا لە خالەكانى رەشىنۇسى دەستۇورى عيراقىدا رەنگى داوهەتەوھ ، دەنا زۇربەي زۇرى خالەكانى ئەو دەستۇورە زۆر شارستانىيانە ھۇنراوهەتەوھ ئەوھى پەيوەندى ھەبىت بە مەسەلە گشتىكەكانەوە كە ژيانى عيراقىيەكان رىيکەدەخات لە چوارچىوھى عيراقدا ، بەلام لەو خالانەدا كە پەيوەندى ھەيە بە نەتەوھى كورد و چارەنۇرسى نەتەوھى كوردىوو بە ھېچ شىۋەيەك ھېچ مەۋدابەتەو بۇ مۇمكىن لە ژۇورى تارىكى هيواكانى مىللاھتى كوردى پىن رۇشىن بکريتەوھ..بىرى نەتەوھىي عەرەبى بە درىزاىي مىژۇو لە ھەولىكى داگىرەكانەدا بۇوە بۇ بىناكىرىنى ولاتى عەرەبى گەورە لە ئۆقىيانۇرسەوھ بۇ كەنداو بەبى لەبەرچاۋگەتنى ئەوھى لەو بەينەدا نەتەوھەن دەبن بە ژىر پىيى

نه‌ته‌وهی عه‌رهبیه‌وه و دووچاری سرینه‌وهی ناسنامه ئه‌بنه‌وه ، بى ئه‌وهی گوى بدریتە ئه‌وهی نه‌ته‌وه هن وەك ئه‌وان مافى ئه‌وهیان هه‌یه بۇون و چوارچیوهی سیاسى و شارستانیان هه‌بیت ، ئه‌وهش بە رۆزگار بۇوەتە هوی قوولبۇونه‌وهی ململانى سیاسى و بەھیزبۇونى هه‌ستى رکه‌به‌رايەتى و نه‌مانى زمانى ئاخافتىن و لەیەك تىگەيشتى سیاسى ، هەتا حەدى سرینه‌وهی مافى چارەنۇوس لە دووتویى دەستوورەكەدا..

بۆیە هەمیشە دەلیم بىرى نه‌ته‌وهی ئەگەر لە چوارچیوهی پېرۋز راگرتى نه‌ته‌وه چووه دەرى و لە ھیلی رېزگرتىن لە نه‌ته‌وه زیاتر رۆشت بەرەو توندىرەوی و سرینه‌وهی نه‌ته‌وه کانى تر ، ئه‌وه دەبیتە هوی دروستبۇونى ململانى سیاسى باجەکەی لە مەسەلە چارەنۇوسسازەكاندا ئەدريتەوه ، وەك ئه‌وهتى مىللەتى عه‌رهب و ھەلگرانى بىرى نه‌ته‌وهی توندىرەو بەرامبەر بە مىللەتى كوردى ئەكەن..

پەيىف : گۆشەيەكى هەفتانەيە لە رۆژنامەي پەيامى كورد بلاو ئەبیتەوه و لە ھەمان كاتدا لە سایتى دەنگەكان بلاو ئەبیتەوه ..